

HETELEMENT

WAAR TALENT EN PASSIE SAMENKOMEN

VMBO KALIUMWEG
Euroweg 23
3825 HA Amersfoort
033 460 26 00

VMBO HOOGLANDESEWEG NOORD
Hooglandseweg-Noord 55
3813 VD Amersfoort
033 472 82 03

TAALCENTRUM
Magnesiumweg 4
3812 PW Amersfoort
033 462 0072

PESTPROTOCOL

2020-2021

info@hetelement.eu
www.hetelement.eu

1 INLEIDING

Dit is het pestprotocol van Het Element. Het protocol bevat enerzijds richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen. Alles wat we willen doen voor onze leerlingen valt of staat bij de signalering en/of melding van pestgedrag. Bij dit pestprotocol hoort dan ook de signaalkaart pesten met de zes pestalerts. Deze kaart is bedoeld om je te helpen om belangrijke signalen niet over het hoofd te zien. Het protocol is erop gericht om alle volwassenen (het schoolpersoneel en de ouder(s)/verzorger(s)), maar ook de leerlingen op de hoogte te brengen, van alles wat de school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. Het heeft als belangrijkste doel om het vertrouwen van allen te winnen op een gebied waar nog te vaak wantrouwen overheerst. Voor de tekst van dit protocol is gedeeltelijk gebruik gemaakt van pestprotocollen van andere scholen. De aanpak van pesten heeft echter een duidelijk eigen karakter en staat in lijn met de visie van onze school.

1.1 Doelstelling

Het Element Amersfoort wil alle leerlingen een veilige omgeving bieden, waarin zij zich op een prettige en goede wijze kunnen ontwikkelen. Wij vinden het belangrijk dat iedere leerling op school kan en mag zijn wie hij of zij is. Dat betekent dat wij op een respectvolle manier met elkaar om te dienen gaan. Allen die bij onze school betrokken zijn, medewerkers, ouders en leerlingen zijn hier verantwoordelijk voor. Hierbij worden de 5 pijlers van het Element gehanteerd.

2 INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	2
1.1	Doelstelling	2
2	Inhoudsopgave.....	3
3	Pesten	4
3.1	Wat is pesten?	4
3.2	Hoe wordt er gepest?	4
3.3	De gepeste leerling.....	5
3.4	Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouder(s)/verzorger(s)).....	6
3.5	De leerling(en) die pest(en)	6
3.6	De meelopers en andere leerlingen.....	6
4	Digitaal pesten ofwel Cyberpesten	7
4.1	Hoe wordt er gepest?	7
4.2	Stappenplan na melding van cyberpesten	7
5	Het Pestprotocol.....	8
5.1	Uitgangspunten	8
5.2	De vijfsporenaanpak	8
5.3	Preventieve maatregelen.....	9
4.4	Bij wie kan ik terecht?	9
6	Het stappenplan na een melding van pesten	10
6.1	De mentor	10
6.2	De zorgcoördinator/afdelingsleider	10
6.3	Schorsing	11
6.4	De taak van onderwijsondersteunend personeel	11
7	Bijlagen.....	12
7.1	Bijlage 1: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling.....	12
7.2	Bijlage 2: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest.....	13
7.3	Bijlage 3: Informatie over pesten	14

3 PESTEN

Pesten is van alle tijden en waar groepen zijn is kans op pesten. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. We zullen niet schouderophalend constateren dat pesten er bij hoort en er niets aan te doen is! Pestgedrag is schadelijk voor zowel leerlingen die gepest worden als leerlingen die pesten. Dit vraagt een geïntegreerde aanpak van ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers van de school. Ouder(s)/verzorger(s) moeten thuis alert zijn op pesten, dat je weet hoe je ermee om kunt gaan en dat je op de hoogte bent wat de school doet tegen pesten.

3.1 Wat is pesten?

Er is een duidelijk verschil tussen 'plagen' en 'pesten'. Bij plagen is er sprake van een incident, gebaseerd op gelijkheid tussen de betrokkenen, waarbij er geen schade wordt aangericht. Bij plagen is er geen winnaar en geen verliezer. Er wordt ook gestopt wanneer er wordt aangegeven dat het genoeg is. Onder pesten verstaan wij een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meerdere personen proberen een ander persoon schade toe te richten. Dit kan op het fysieke, mentale of psychologische vlak gebeuren. Hiernaast is er bij pesten sprake van een oneerlijke machtsverdeling, met een duidelijk verschil tussen 'dader' en 'slachtoffer'. Vaak zijn de pestende leerlingen sterker en/of ouder, en is het slachtoffer de zwakkere partij. Deze kan zich hierdoor ook moeilijk zelf verdedigen. Ander onderzoek toont aan dat de zogenaamde daders en slachtoffers van pesten meestal in dezelfde klas zitten. Deze leerlingen hebben dan ook veel gemeen met elkaar, waarbij de kleinste afwijking van de gangbare norm bij het slachtoffer voor de dader reden genoeg is om deze dusdanig uit te vergroten, dat deze zich hierdoor gepest voelt. Er is een duidelijke piek aan te geven qua leeftijd, waarop pesten het meest voorkomt. Deze piek ligt tussen de 10 en 15 jaar. Dit betekent dat pesten niet uitsluitend, maar wel voornamelijk voorkomt bij kinderen in groep 8 en in de eerste twee klassen op de middelbare school. Pesten is voor veel kinderen de harde, dagelijkse werkelijkheid. Er is een percentage van rond de 5% leerlingen dat aangeeft regelmatig (wekelijks tot dagelijks) te worden gepest (Veiligheidsmonitor, 2018).

3.2 Hoe wordt er gepest?

Met woorden:

- Vernederen, belachelijk maken
- Schelden
- Dreigen
- Met bijnamen aanspreken
- Gemene briefjes
- Digitaal pesten

Lichamelijk:

- Trekken aan kleding, duwen en sjorren
- Schoppen en slaan
- Krabben en aan haren trekken
- Wapens gebruiken

Achternvolgen:

- Opjagen en achterna lopen
- In de val laten lopen, klemzetten of rijden
- Opsluiten

Uitsluiting:

- Doodzwijgen en negeren
- Uit groepsapp zetten
- Uitsluiten van feestjes
- Bij groepsopdrachten

Stelen en vernielen:

- Afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
- Kliederen op boeken
- Banden lek prikken, fiets beschadigen

Afpersing:

- Dwingen om geld of spullen af te geven
- Het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen
- Foto's of berichten via telefoons openbaar maken

Social Media:

- Niet opnemen in de groepsapp
- Het versturen van berichten of foto's om iemand negatief neer te zetten

3.3 De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin leerlingen die pesten de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties. Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport of zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over.

Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de leerling(en) die pest(en) gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken

De gevolgen van pesten zijn groot en liegen er niet om, zoals:

- Minderwaardigheidsgevoelens door een negatief zelfbeeld
- Eetstoornissen
- Chronische vermoeidheid
- Verhoogde spierspanning als gevolg van het te lang blootstaan aan stress
- Fixatie op sport, geloof etc.
- Zichzelf verliezen door het volledig storten op de zorg van een ander
- Depressie
- Kameleongedrag
- Zelfverwonding
- Grote behoefte aan structuur (controle over alles)
- Geen vriendschap kunnen aanknopen
- Moeite hebben met grenzen aangeven
- Zelfmoord

3.4 Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouder(s)/verzorger(s))

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouder(s)/verzorger(s) en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Mogelijke signalen kunnen zijn:

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

3.5 De leerling(en) die pest(en)

De leerlingen die pesten zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Vanbinnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Leerlingen die pesten krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen leerlingen die pesten zich niet schuldig.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een leerling die pest zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- Het moeten spelen van een niet-passende rol
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

3.6 De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de leerling die pest. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen

4 DIGITAAL PESTEN OFWEL CYBERPESTEN

Cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten. Via cyberpesten zijn alle manieren van pesten mogelijk, maar dan via de digitale weg. Aangezien veel leerlingen gebruik maken van hun mobieltje voor social-media, is het cyberpesten de laatste jaren enorm gegroeid. Het cyberpesten heeft een aantal wezenlijke verschillen met het 'gewone' pesten, wat het doorgaans moeilijker maakt om tegen te gaan. De berichten die over en weer worden verstuurd zijn moeilijker op de juiste manier in te schatten. Daarnaast is deze wijze van pesten meer 'verborgen', waardoor hij moeilijker te ontdekken valt. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

4.1 Hoe wordt er gepest?

Voorbeelden van digitaal pesten zijn:

- Het versturen van haatmails en/of virussen naar het slachtoffer
- Het demoniseren van het slachtoffer op publieke websites, door middel van foutieve en grievende informatie over het slachtoffer online zetten en/of de spot drijven met het slachtoffer middels al dan niet bijgewerkte foto's
- Advertenties plaatsen in naam van het slachtoffer. Deze vorm van cyberpesten is gevaarlijk omdat het internet publiek terrein is, wat in principe toegankelijk is voor iedereen
- Het openbaar maken van privé berichten, foto's of filmpjes van het slachtoffer. Naast dat dit een wettelijke overtreding is (het schenden van de privacy) kan deze vorm van pesten het slachtoffer langdurig blijven achtervolgen. Dit omdat zaken die op internet worden geplaatst openbaar worden gemaakt en hierdoor heel moeilijk weer ongedaan gemaakt kunnen worden
- Het niet opnemen in een gemeenschappelijke digitale groep

4.2 Stappenplan na melding van cyberpesten

De volgende stappen dienen ondernomen te worden als er sprake is van cyberpesten:

1. Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, appgesprekken opslaan).
2. Blokkeren van de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.
3. Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.
4. Neem contact op met de ouder(s)/verzorger(s) van de gepeste leerling. Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
5. Verwijs de ouder(s)/verzorger(s) zo nodig door. Er is een telefoonnummers die zij kunnen bellen met vragen, namelijk: Vertrouwensinspecteurs: 0900 111 3 111.
6. Adviseer aangifte. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouder(s)/verzorger(s) aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101).

5 HET PESTPROTOCOL

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken. In het pestprotocol staat vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

5.1 Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
2. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
3. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
4. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

5.2 De vijfsporenaanpak

Het Element hanteert de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden
- Alle medewerkers van Het Element vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren, ingrijpen en tegengaan van pestgedrag

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen
- Het aanbieden van hulp door de mentor

3. Het bieden van steun aan de leerling(en) die pest(en)

- Het confronteren van de leerling met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de leerling die gepest wordt
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Wijzen op gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag
- Het aanbieden van hulp door de mentor

4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouder(s)/verzorger(s)

- Ouder(s)/verzorger(s) die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouder(s)/verzorger(s) om het pesten aan te pakken
- De school geeft adviezen aan de ouder(s)/verzorger(s) in het omgaan met hun kind die gepest wordt of kind die pest
- De school verwijst de ouder(s)/verzorger(s) zo nodig naar deskundige hulpverleners

5.3 Preventieve maatregelen

Elke mentor bespreekt ergens aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd. In alle leerjaren wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere studielessen in de portfolioweek. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de leerling die pest, de gepest leerling, de meelopers en de stille getuigen benoemd. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de leerling die pest als de gepeste leerling.

4.4 Bij wie kan ik terecht?

De leerlingen kunnen in principe bij iedereen terecht als er sprake is van pesten. Het is verstandig om naar de mentor te gaan of een andere docent die je vertrouwt. Er is op school ook een vertrouwenspersoon aanwezig. De vertrouwenspersoon staat in de klachtregeling van school vermeld als aanspreekpunt bij ongewenst gedrag, waaronder ook pesten. Ook geeft de vertrouwenspersoon advies over het veiligheidsbeleid. Daarnaast organiseert hij/zij preventieve activiteiten gericht op het voorkomen van ongewenst gedrag zoals bijvoorbeeld pestgedrag. Naast de vertrouwenspersoon is er ook een anti-pestcoördinator in de school aanwezig.

Vertrouwenspersoon Euroweg: Chantal Godee

Vertrouwenspersoon Hooglandseweg: Maarten Halfwerk en Jan Batenburg

Anti-pestcoördinator: Sarah Saffrie

6 HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN

6.1 De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage I en II. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert hij tot goede afspraken te komen.
2. De mentor neemt contact op met de ouders van de pester en de gepeste en betreft hen bij de oplossing.
3. Van alle gevoerde gesprekken en afspraken wordt bijgehouden in Magister.
4. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
5. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
6. Indien het probleem escaleert, meldt de mentor het gedrag aan de zorgcoördinator/afdelingsleider van de leerling(-en). Hij overhandigt de zorgcoördinator/afdelingsleider de verslaggeving uit Magister met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.
7. Indien het probleem escaleert worden de ouders/verzorgers op de hoogte gesteld en zo nodig betrokken bij het vinden van een oplossing.

6.2 De zorgcoördinator/afdelingsleider

1. De zorgcoördinator/afdelingsleider kan, in onderling overleg, de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart. Daarna kan gekeken worden of een gesprek tussen beiden plaats kan vinden.
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
  - confronteren (zie bijlage II)
  - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
  - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij bepaald gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis.
6. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van terugkerend gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

6.3 Schorsing

Wanneer er op vrijwillige basis niet genoeg succes geboekt wordt en het pestgedrag doorgaat, krijgt de leerling een “vierkant” rooster, elke dag tot en met het einde van de lesdag op school. Als er ook daarna geen verbetering geconstateerd wordt kan de pestende leerling geschorst worden, dit in overleg met de zorgcoördinator/afdelingsleider. De schorsing wordt gemeld bij leerplicht. Wanneer een leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag, liggen er geen perspectieven meer tot verandering. Er kan dan worden overgegaan tot verwijdering van de vestiging. Dit kan alleen in overleg met de directeur en in samenspraak met leerplicht.

6.4 De taak van onderwijsondersteunend personeel

Het onderwijsondersteunend personeel heeft vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor om hulp en overleg in gang te zetten. Waar nodig dient het onderwijsondersteunend personeel direct in te grijpen.

7 BIJLAGEN

7.1 Bijlage 1: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten achterhalen

- Klopt het dat je gepest wordt? (H)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Wie weten er dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Wie proberen jou wel eens te helpen?

Plan van aanpak bedenken

Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Besprek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren.

Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

7.2 Bijlage 2: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Alvorens er een gesprek met de pester wordt gehouden heeft degene die het gesprek aangaat zich er van overtuigd dat degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan het gemelde gedrag.

Het doel van dit gesprek is driedelig:

1. De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
2. Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
3. Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is:

- **Probleemgericht** en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- **Relatiegericht**. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt, maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld: ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- **Specifiek blijven**. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- **Veranderingsgericht**. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het *waarom?* Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag.

Wat ga je daaraan doen?

Bied zo nodig hulp aan van de counselor (op vrijwillige basis).

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie Het stappenplan na een melding van pesten).

7.3 Bijlage 3: Informatie over pesten

Links naar internetsites:

Algemene zoekpagina's (portals met veel links naar websites met informatie over pesten):

<http://pesten.startpagina.nl>

Pesten (algemeen):

www.pestweb.nl

Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.

Cyberpesten/veilig internetgebruik/veilige school:

www.stopdigitaalpesten.nl

Een informatieve site van het Ministerie van Economische Zaken, die u als consument of zakelijke gebruiker informeert over het veilig gebruik van internet

www.schoolveiligheid.nl

Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid en adviseert schoolleiders, leraren/docenten, mentoren, leerlingbegeleiders, vertrouwens (contact-)personen, onderwijsondersteunend personeel, etc.

www.weektegenpesten.com

Elk jaar is er een week tegen pesten georganiseerd door Stichting School & Veiligheid